

I

ÚVOD

K základným úlohám klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie patrí komplexná diagnostika, liečba a posudzovanie ochorení, ktoré vznikajú v súvislosti s nepriaznivými, zdraviu škodlivými faktormi práce a pracovným prostredím. S tým súvisí aj hlásenie chorôb z povolania a ohrozenie chorobou z povolania.

Ako choroba z povolania sú klasifikované ochorenia, ktoré vznikli v príčinnej súvislosti s prácou, ak vznikli za podmienok uvedených v predpisoch o sociálnom poistení.

Akútna a chronická forma choroby z povolania sa definuje v súlade s metodológiou Eurostatu.

Akútnou formou choroby z povolania je choroba z povolania:

- ktorej klinické prejavy netrvali dlhšie ako jeden rok,
- bola priznaná počas daného roka (referenčný rok) prvýkrát a pre ktorú bolo postihnutému navrhnuté odškodnenie za bolesť spôsobenú poškodením na zdraví, jej liečením alebo odstraňovaním jej následkov,
- pre ktorú v danom roku nebola vystavená práceneschopnosť alebo neschopnosť vykonávať zárobkovú činnosť presahujúca 12 mesiacov.

Za chronickú formu sa považuje choroba z povolania:

- pri ktorej bola na základe trvalej funkčnej zdravotnej poruchy (v trvaní viac ako jeden rok vrátane akútnej lázy choroby) priznaná trvalá neschopnosť vykonávať prácu, ktoré danú chorobu vyvolali, alebo ktoré by mohli viesť k jej zhoršeniu,
- pre ktorú bol postihnutému navrhnutý návrh na odškodnenie za sfačenie spoločenského uplatnenia pre chorobu z povolania.

Ochorenie chorobou z povolania je definované prítomnosťou niektorých klinických alebo laboratórnych znakov choroby z povolania, ktoré ešte nespĺňajú klinické kritériá na stanovenie diagnózy choroby z povolania.

Choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, ktorá je zaradená do Zoznamu chorôb z povolania v SR uvedeného v prílohe č. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe zamestnancovi pri plnení

pracovních alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením týchto úloh. Na výskyt chorôb z povolania sa podľa široké spektrum rizikových faktorov pracovného prostredia, pôsobenie chemických, fyzikálnych, biologických, psychosociálnych faktorov, napr. hluk, prach, vibrácie, karcinogénne a mutagénne látky, alergény, infekčné agens.

K najčastejším ochoreniam v súvislosti s prácou v posledných desaťročiach hlásených v SR patria profesionálne ochorenia podporno-pohybového, cievného a nervového systému zamestnancov vystavených pri práci dlhodobému, nadmernému, jednostrannému zaťaženiu horných končatín a škodlivému vplyvu vibrácií a porucha sluchu z hluku.